

BIEL MAJORAL, CANTADOR

Text: MIQUEL PAYERAS / Fotos: JOAN CELIÀ

"Mai no havia vist tanta agressivitat"

Biel Majoral (Gabriel Oliver, Algaida, 1950) ha tingut un gran èxit amb el seu primer treball enregistrat, 'Vou veri vou per no dormir'. Majoral és quelcom més que un cantant, és la veu de la cultura d'un poble, que es resisteix a ser marginada.

Biel Majoral es qualifica a si mateix de "cantador". Però és molt més que això. Professor de Filologia Catalana a la Universitat de les Illes Balears (UIB), antic polític (va ser diputat pre-autonòmic, 1979-1983, pel PSM), ha realitzat estudis d'antropologia cultural i, en fi, sempre se'l troba al costat de la defensa de la catalanitat dels mallorquins i d'un concepte de Mallorca que està en perill, però sobre el futur del qual es mostra esperançat.

—*Vostè es va fer pregar molt abans d'acceptar registrar aquest CD.*

—Sí, la veritat és que sí. Jo som un cantador que des de fa vint-i-cinc anys exerceix, però de forma atípica. Sé unes cançons i les cant per ensenyar unes coses que coneix. Cada vegada que feia un concert canviava algunes coses, n'afegia unes altres... sempre pensava que registrar significava fixar el que era una cosa viva i canviant. No sé, em feia una mica de por.

—*Que el decidí a canviar?*

—Primer, que arribàrem a la conclusió, amb els músics i sobretot amb Delfí Mulet i Biel Torres, que havíem creat un so propi. Després, la insistència de Joan Manresa que enregistràssim perquè quedàs el que feiem. I, tercer, i sobretot, la mort de Guillem d'Efak, que deixà la lletra de "Vou veri vou" que nosaltres musicàrem. Totes aquestes circumstàncies ens portaren a acceptar d'enregistrar el disc.

—*Diuen que és un treball sense concessions.*

—Tampoc no teníem ganes de fer-ne, de conces-

sions. És un disc dur, sincer, no ho amag. Així ho volguérem. Estic segur que és un treball per anar descobrint al llarg dels anys. A vegades em diuen que si no cantàs determinada cançó, o si canviàs la fonètica podria haver venut més. Però no ho he fet per vendre.

—*I la venda?*

—La veritat, i som sincer, és que no sé què s'ha venut, perquè entre d'altres coses ni he passat comptes amb la casa discogràfica. No sé què se n'ha venut, però el que sí que sé és que s'ha escoltat molt, moltíssim.

—*El que és segur és que sovint fa actuacions al Principat.*

—I al País Valencià també. De fet, estic bastant cansat, no m'esperava haver d'anar per tants de llocs. Crec que molta gent ha volgut manifestar la gratitud a vint-i-cinc anys de feina i, sobretot, que no els hagués embafat abans. Supòs que també ha influït el fet que en principi, m'imagin, molta gent em tenia etiquetat com a tradicional, i ha sorprès el tipus de cançó. Jo faig cançó, senzillament. Crec que és un disc difícilment etiquetable de música tradicional. Cant cançons de sempre, però tan vigents ara mateix com

"No teníem ganes de fer-ne, de concessions. És un disc dur, sincer, no ho amag. Així ho volguérem. No l'he fet per vendre. Estic segur que és un treball per anar descobrint-lo al llarg dels anys..."

sempre. Supòs que per un poc de tot això, els mitjans de comunicació ens han dedicat una mica d'atenció. Després, també, que hagi sorgit per TV3 ha fet que molta gent m'hagi vist i recordi que potser fa vint anys que ens coneixérem; m'imagin que també ha ajudat això, perquè la vida és una trajectòria i jo ja fa tants d'anys...

—Una trajectòria fidel a una forma d'entendre la vida, en la qual no sembla que l'acompanyi una majoria dels conciutadans.

—En certa manera potser sí. A Mallorca tot ha canviat molt. Jo diria que abans, els de poble com jo, quan veníem a Palma, portàvem un paner d'esclata-sangs, un paner d'ous i un paner de figues flor, i així anàvem a cercar el nostre *enxufe* per trobar feina. Ara, l'*enxufisme* s'aconsegueix a base d'obediència i servilisme que afecta la teva dignitat. Convé pensar-s'ho. Vivim moments molt delicats.

—Vol dir que els mallorquins som servils?

—No crec que Mallorca sigui un poble servil, però la pressió ens pot arribar a guanyar. El pensament més habitual és "si no ho faig jo, ja ho farà un altre, així que..." Aquesta justificació de coses injustificables ens està guanyant, en certa manera. De tota manera, crec que encara hi ha esperança.

—On i com?

—En els joves. En els nostres fills. La meua generació ens pensàvem que ho canviàvem, però ajudarem a consolidar-ho. Hem destrossat la generació que ens ha vingut a darrere, la que ara pot tenir entre vint-i-cinc anys i trenta-cinc anys, els hem entrat en el món del *yuppisme*, del triomf pel triomf... Però els més joves ja tenen una altra forma de pensar, una altra escala de valors, en ells hi ha l'esperança.

—Parlem d'aquests valors que cal recuperar.

—La territorialitat, que va lligada amb la culturalitat, els valors bàsics que cal recuperar.

—Què és la territorialitat?

—El sentit de voler mantenir els llocs que són emblemàtics, que van desapareixent de Mallorca i que cal conservar. Ara hem arribat a una fase no només de destrucció, sinó de saqueig. Han donat ordres de saquejar, des dels polítics del PP fins la societat civil que no té cap més interès que enriquir-se com sigui. Fins ara teníem assumit que la costa era perduda, però ens quedava l'interior, que ningú no volia perdre. Ara l'estan saquejant. Aquest és el concepte de territorialitat: intentar que no ens trepitgin el que ens queda.

—Es un fet.

—Sí, però crec que s'està provocant que molta gent que pot ésser votant del Partit Popular s'estigui escarrufant per aquest fet. N'estic convençut. D'altres, que sempre han anat de *progres* i que han trencat la territorialitat, la gent els començarà a descobrir. És irreversible, i va endavant. Evidentment no serà immediat. Encara ens queden un grapat d'anys de sofrir. Ens vénen uns anys durs, però la

reflexió la farà molta gent i podrà canviar. Una reflexió casolana: fins fa no res hi havia famílies mallorquines que venien propietats per comprar al fill un cotxe. Ara, el fill, un d'aquests de setze o disset anys, encara que els pares li'l vulguin donar, la resposta és que no: a poc a poc tindrà més valor, una altra vegada, aquell tros de terra per si mateix i no com a valor de canvi.

—En quedarà, de terra?

—Sí, i ho crec perquè hi haurà una recessió econòmica inevitable que ens ajudarà. Ja dic, encara queden alguns anys durs, però ens en sortirem, perquè el concepte de territorialitat es va estenent a molta gent, sigui de la ideologia que sigui.

—Vostè ha participat en una iniciativa que intenta aturar la venda de terrenys a alemanys...

—Bé, jo no participo en cap organització. El que feim és intentar mediar perquè quan qualcú vol

vendre, li intentem demostrar que pot llogar. És tracta d'intentar evitar que tothom caigui en la bogeria de creure que per vendre a estrangers el preu ha de ser més alt, que no és així moltes vegades, perquè sovint han comprat a preu de baratura. L'únic que s'afavoreix és canviar l'ús propi del camp. El que plantejam és el retorn al sentit d'un temps, quan es considerava que la terra era un bé per si mateix. Volem intentar demostrar que no és necessari vendre. Si una persona necessita vendre, bé, que ho faci si és per necessitat, però no per comprar qualsevol altra cosa que potser no necessita. Vendre per comprar alguna cosa supèrflua és el gran parany de la societat de consum.

—És un sistema econòmic que aparentment i oficialment funciona.

—Aparentment, però en realitat la renda per càpita més alta que té Balears no surt dels sous, de l'activitat econòmica... surt del territori, de la venda del territori. Això, clar, és un engany. Aquests moviments per la defensa de Mallorca no tenen per objectiu anar en contra dels alemanys. M'estranyaria que qualcú ho pensàs. Es tracta de combatre aquest sistema, aquesta creença en una Europa unida però que en realitat amaga una Europa dels rics. A veure, és que anem nosaltres a comprar a Alemanya? Aquest és el parany. Nosaltres no podem comprar a Alemanya i ells van a comprar allà on volen, aprofitant el sistema que els afavoreix tan clarament. Del que es tracta és de denunciar el sistema, no les persones.

—Creu que es pot canviar?

—Va canviant. No fa molt es podien llegir articles de gent que va d'intel·lectual que defensaven els

"Vendre la terra per comprar coses supèrflues és el gran parany de la societat de consum. (...) El que plantejam és el retorn al sentit d'un temps, quan es considerava que la terra era un bé per si mateix."

alemanys perquè reabilitaven cases, i ara ja han canviat d'opinió. Per què? Perquè veuen que hi ha un fenomen social que es va qüestionant aquest procés. I en el món polític també passa. Per exemple amb el PSM, que quan començà la polèmica, no deia res. Ara, veig que ja va a reunions de l'Associació de Defensa de Mallorca. Fins ara molta gent tenia por que se'ls pogués acusar de xenòfobs... fotre! defensar ca teva no crec que sigui ésser xenòfob. Repetesc, no es tracta d'anar contra les persones, sinó contra el sistema. I això no és xenofòbia.

—En el fons sembla un problema d'ús del territori.

—Ho és en el sentit que en els darrers tres anys, a Mallorca, s'han tancat més camins de pas que en tota la història. Per què? Perquè la gent que ve de fora i compra aquí s'aprofita d'un sistema que els permet de fer això. Nosaltres, el que hauríem de fer és ser prou forts perquè la gent que ve a residir aquí s'impliqui en la nostra forma de ser i no al contrari, com passa ara. Aquest és el nostre repte.

—I el concepte de culturalitat?

—Culturalitat vol dir que amb la llengua jo puc manifestar la meua manera d'entendre la vida. Aquesta és una qüestió que em preocupa més. Com que la nostra llengua està molt amenaçada, em preocupa que no la vulguin reduir a una cosa estrictament residual d'un grupet, i això, si ho aconseguissin, seria molt delicat.

—Expliqui's una mica més

—Si ens estan fent canviar la nostra forma d'entendre la vida, el nostre ritme, aleshores la llengua sí que pot esdevenir un fet secundari que conservem residualment unes persones i res més. Crec que s'ha de fer entendre a la gent que no podem defensar una culturalitat de Mallorca, que evidentment s'inscriu dins un espai geogràfic més ampli, ja

—Mallorca és un sol poble, una sola societat?

—És un tema difícil i que convé matisar molt. Però no, no veig que hi hagi una sola societat, un sol poble. Ni tan sols veig tanta harmonia com tanta gent diu. De fet, hi ha dues societats paral·leles, i ara se n'està implantant una tercera, els alemanys, els quals s'ho fan bé, perquè no s'integren, van a la seva. A nosaltres ens queda l'esperança en els joves i en la certesa que el futur depèn de nosaltres.

fils que manegen Matas i d'altres, saben molt bé el que fan. No són gens ingenus.

—No tothom pensa així, sobre el PP.

—És cert que molta gent els menysprea dient que "aquests quatre del PP no en tenen ni idea", i aquesta superioritat que a vegades hem pogut sentir i veure, potser la pagarem cara, perquè ells ja ho crec que saben perfectament cap on van. I per què fan això? Perquè saben que per la via de la normalitat nosaltres guanyarem. Per això són tan agressius, mai no havia vist tanta agressivitat com ara.

—Com veu ara la situació política a Balears?

—Encara tendrem uns anys en què el PP tindrà força, però s'acabarà. Ara, no veig l'oposició massa desperta, ja que tant PSOE com el PSM en lloc de consolidar el seu propi electorat, suposen que la gent del PP els votarà, i jo no ho crec. En aquest sentit els veig una mica adormits.

que jo sempre parl de Països Catalans, i deixar la llengua reduïda a uns àmbits en els quals ens marginin.

—D'aquestes opinions els polítics del PP en diuen radicals.

—Sense dubte. Intenten radicalitzar un discurs que no n'és gens, de radical. L'exemple és el que passa amb l'Obra Cultural Balear —sobre el paper de la qual, per cert, s'hauria de fer un gran debat— que ha viscut més pendent de les subvencions i de les aportacions d'aquesta gent que no de crear una consciència col·lectiva de la societat civil. I ara, quan es mou, s'ha convertit en l'objectiu de Matas i del PP, perquè saben que així els creen una imatge de radicalitat. Matas té uns grans aliats, que en saben molt, com Zaplana, que saben molt bé com iniciar un procés de des-culturació. Per això es posen tan nerviosos amb segons què.

—La Declaració de Barcelona, per exemple?

—Sí, perquè el document no té un redactat que pugui escandalitzar ningú. És clar, aquests

